

UGDYMO PLĖTOTĖS CENTRAS

Lietuvos Respublikos
Švietimo, mokslo ir sporto ministrui
dr. Algirdui Monkevičiui

PAAIŠKINIMAS DĖL AUDITO IŠVADŲ

Atsakydami į Jūsų Raštą teikiame Ugdymo plėtotės centro (toliau – UPC) paaiškinimą dėl Lietuvos Respublikos (toliau – LR) Susisiekimo ministerijos Vidaus audito skyriaus atlikto LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir jai pavaldžių 17 institucijų audito dėl galimos korupcijos tikimybės viešuosiuose pirkimuose ir vidaus audito pažymoje (toliau – Auditas) išsakytų faktų ir pastebėjimų.

Ugdymo plėtotės centras, atliekant minėtą Auditą, glaudžiai bendradarbiavo su auditoriais, daugelį faktų pateikė auditui savo iniciatyva. Dalis medžiagos buvo perduota teisės saugos institucijoms, dalis medžiagos buvo gauta tiesiogiai iš teisės saugos institucijų ar kitų valstybinių įstaigų. Pačiame UPC savo pajėgomis atlikta virš 30 darbo pareigų pažeidimo tyrimų.

Atkreipiame dėmesį, jog UPC nuo 2016 m. iki 2019 m. įvyko didelė darbuotojų ir vadovų kaita. UPC vadovavo: Giedrius Vaidelis (2009-10-27 – 2018-10-19), Ričardas Totoraitis (2018-10-20 – 2018-10-22), Monika Bilotienė (2018-10-23 – 2019-02-07), nuo 2019-02-08 vadovauja Rimas Stankevičius. Dėl šių aplinkybių pateikti tikslūs paaiškinimus, kodėl buvo pasirenkama viena ar kita veiksmų ar veiklos forma, neužkirstas kelias pažeidimams, nėra galimybės. Teikiamas paaiškinimas remiasi tik turimais dokumentais ir faktais, jei įmanoma – už vieną ar kitą veiklą atsakingų darbuotojų paaiškinimais.

Audito pažymoje (5 psl.) išsakoma pastaba, kad viešuosius pirkimus atlikdavo nepakankamos kvalifikacijos ir kompetencijos darbuotojai. Sutinkame su šiuo pastebėjimu, bet problema yra užkoduota pačioje UPC struktūroje ir LR teisės aktuose. Štai direktoriaus pareigybės aprašymas reikalauja turėti mokytojo kvalifikaciją ir 3 m. patirties švietimo įstaigoje, bet tik vienerių metų vadovavimo patirtį ir visai nereikalauja žinių apie vadybą ir valdymą. Geras pedagogas nebūtinai yra geras vadovas, be to, UPC yra švietimo pagalbos įstaiga, teikianti metodinę pagalbą mokytojams, o ne vaikams, todėl pedagogo kvalifikacija tikrai nėra būtina vadovauti įstaigai ir atlikti administracinius veiksmus, daug svarbiau yra vadybiniai gebėjimai. Be to, gerų ir kvalifikuotų specialistų surasti ir įdarbinti beveik neįmanoma, nes remiantis 2017 01 17 LR

valstybės ir savivaldybių įstaigų darbo apmokėjimo įstatymu, LR Švietimo ir mokslo ministerijos skiriamais asignavimais darbo užmokesčiui bei UPC patvirtintu etatų sąrašu ir atlygio pareiginiams koeficientais, visi teisės ir viešųjų pirkimų specialistai neprilyginami metodininkams ir jiems priskirtas žemesnis pareiginės algos koeficientas, kuris lemia tai, kad teisininkui galimas atlyginimas yra nuo 420 Eur iki 524 Eur (atskaičius mokesčius), o atsakomybė gula už visus viešuosius pirkimus, kurių per metus įvyksta iki 700, tuo tarpu valytoja, dirbanti nekvalifikuotus darbus, uždirba 390 Eur per mėnesį (atskaičius mokesčius). Tokios sąlygos ir lėmė, kad profesionalūs ir patyrę viešųjų pirkimų specialistai bei teisininkai nesutinka dirbti mūsų įstaigoje. Audito tirtuoju laikotarpiu Teisės, personalo ir viešųjų pirkimų skyrius neturėjo net vadovo teisininko, vadovu buvo paskirtas kito skyriaus vadovas, neturintis teisinio išsilavinimo, teisininkų pareigybės užimdavo jauni, nepatyrę specialistai arba net ir jų nebūdavo.

Pagal patvirtintus asignavimus UPC gauna apie 2000 Eur darbuotojų kvalifikacijai kelti. Atkreiptinas dėmesys, kad UPC'e dirba virš 100 darbuotojų, supaprastintų pirkimų organizatorių UPC buvo virš 30 ir tik dvi teisininkų pareigybės, kad užtikrintų teisėtumą 700-tams viešųjų pirkimų. Apmokyti atlikti viešuosius pirkimus beveik 40 žmonių turint 2000 Eur biudžetą yra nerealu. Pažymėtina, kad UPC'ui neskiriamas veiklos biudžetas, tik darbo užmokestis ir pavediminės lėšos konkrečioms darbams, tad papildomo finansavimo mokymams surasti nėra galimybių.

Ataskaitoje minima, kad pora UPC darbuotojų buvo nuolat skatinami piniginėmis išmokomis už viešuosius pirkimus, kai viešieji pirkimai buvo tiesioginės darbuotojų pareigos. Tokie mokėjimai buvo atliekami galbūt ne visai tiksliai formuluojant išmokos tikslus, tačiau buvo skirti nors kiek kompensuoti nepelnytai mažus teisininkų atlyginimus ir užsitikrinti, kad jie nepalikėtų pareigų UPC.

Audito pažymoje (6 psl.) minima, jog UPC'e atliekama labai daug neplaninių pirkimų (net 69%). Atkreipiame dėmesį, jog, kaip minėjome anksčiau, UPC neturi savo biudžeto funkcijoms vykdyti, o atskiri pavedimai atlikti vieną ar kitą veiklą ar funkciją gaunami atskirais pavedimais iš LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (toliau – LR ŠMSM) ištisus metus. Dėl šių priežasčių tiksliai suplanuoti visų metų viešuosius pirkimus neįmanoma, nes nežinomos visos einamųjų metų užduotys.. Štai šį faktą iliustruojanti medžiaga:

Ugdymo plėtotės centro pirkimų planas, vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo 26 straipsniu, sudaromas iki kovo 15 d., į jį įtraukiant visus planuojamus pirkimus pagal suplanuotas veiklas ir institucijoje turimas lėšas. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 2018 m. veiklos planas, pagal kurį skiriamos lėšos Ugdymo plėtotės centro veikloms vykdyti, patvirtintas 2018 m. gegužės 9 d. Vadovaudamasi šiuo planu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija skiria lėšų veikloms vykdyti, jos gaunamos vėliau nei sudaromas pirkimų planas.

Teikiame informaciją apie Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymais skirtas lėšas:

2018 m. balandžio 5 d. Nr. V-327 – 1700,00 Eur

2018 m. balandžio 6 d. Nr. V-340 – 124000,00 Eur ir Nr. V-338 – 229000,00 Eur

2018 m. balandžio 25 d. Nr. V-398 – 135000,00 Eur ir V-401 – 7000,00 Eur

2018 m. birželio 8 d. Nr. V-556 – 50000,00 Eur

2018 m. rugsėjo 10 d. Nr. V-750 – 5800,00 Eur

2018 m. rugsėjo 25 d. Nr. V-786 – 5800,00 Eur

2018 m. spalio 2 d. Nr. V-795 – 10000,00 Eur

2018 m. spalio 4 d. Nr. V-801 – 2200,00 Eur

2018 m. lapkričio 5 d. Nr. V-874 – 11500,00 Eur

2018 m. lapkričio 23 d. Nr. V-929 – 3720,00 Eur.

Atkreiptinas dėmesys, kad 39 neplaniniai pirkimai vykdyti vadovėlių vertinimo paslaugoms pirkti. Šių paslaugų pirkimo negalima iš anksto suplanuoti, nes nežinoma, kiek vadovėlių bus pateikta vertinimui. 70 neplaninių pirkimų, kurių vertė iki 50,00 Eur (automobilių techninė apžiūra, automobilių plovimas, specifinės biuro prekės, sudužusių langų stiklų keitimai ir pan.) neįtrauktos į biuro prekių pirkimo – pardavimo sutartį. 25 neplaniniai pirkimai parodai „Mokykla-2018“. Paroda vyko lapkričio 23–24 dienomis, ir poreikis paslaugoms ir prekėms, reikalingoms parodos organizavimui, nebuvo aiškus sudarant pirkimų planą kovo mėnesį.

Pritariame LR Susisiekimo ministerijos pastabai, jog neturime programinės įrangos viešųjų pirkimų planų rengimui, keitimui, registravimui ir priežiūrai ir naudojame tik Excel lenteles, kurių visai neseniai irgi nebuvo, tik dėl darbuotojų iniciatyvos jos atsirado. Mielai pereitume prie tam skirtos programinės įrangos, jei LR ŠMSM skirtų lėšų jos įsigijimui.

Ataskaitoje (7 psl.) išsakyta pastebėjimas dėl pirkimų inicijavimo, pirkimų poreikio nepagrindimo ir rinkos tyrimų neatlikimo buvo ydinga praktika tiriamuoju laikotarpiu, šiuo metu UPC deda dideles pastangas ir skiria papildomus resursus padėčiai ištaisyti.

Pažymoje (9 psl.) nurodyti pirkimai iš vieno tiekėjo (fizinį asmenį) dėl mokyklų konsultavimo po išorės vertinimo, nors ir nepažeidžia viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPI) reikalavimų bei viešųjų pirkimų tarnybos rekomendacijų, bet traktuotina kaip netinkama ir per siauros apimties praktika, neužtikrinanti pakankamo skaidrumo viešuosiuose pirkimuose, todėl UPC jau nuo 2019 m. pradžios taiko praktiką, kad turi būti apklausiami bent trys tiekėjai.

Toliau pažymoje aprašoma stažučių užsienyje įsigijimo paslauga vykdomame ES fondų finansuojamame projekte TĖSK ir nurodoma, kad galbūt buvo ribojama konkurencija dėl griežtų reikalavimų tiekėjams (pvz., atsakydami auditoriams, informuojame, jog tokius reikalavimus numatė tuo metu galioję teisės aktai, kurie tik 2019 m. vasario mėnesį neteko galios (pvz., iki nurodytos datos buvo privaloma akredituoti visas pedagogų stažučių programas užsienyje).

Pažymoje (10 psl.) nurodyta, kad UPC vykdė viešąjį pirkimą „Bendrųjų ugdymo programų ir jas lydinčios medžiagos rengimas“ ir „Bendrųjų programų kokybės užtikrinimas“ (Skaitmeninio turinio projektas). Paaiškiname, kad UPC įgyvendina projektą „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“, Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-03-0001. Centriniam viešųjų pirkimų portale UPC yra paskelbęs apie planuojamus projekto pirkimus „Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų ugdymo programų ir jas lydinčios medžiagos rengimo paslaugos“ ir „Bendrųjų programų kokybės užtikrinimas“.

2018 m. rugsėjo 11 d. CVP IS paskelbtas tik vienas pirkimas „Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų ugdymo programų ir jas lydinčios medžiagos rengimo paslaugos“ (skelbimo kodas 2018-675526, pirkimo Nr. 399181), papildomai apie pirkimą paskelbta TED *Tenders Electronic Daily* 11/09/2018 S174, planuota pirkimo pabaiga – 2018 m. spalio 15 d. 10 val. Pirkimo vertė – 1 315 322,40 Eur.

2018 m. spalio 8 d. buvo gautas Viešųjų pirkimų tarnybos (toliau – tarnyba) Prevencijos ir skelbimų skyriaus vyriausiosios specialistės elektroninis laiškas ir tarnybos raštas. Rašte nurodoma, kad tarnyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – įstatymas) 95 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatomis, vykdo įstatymo ir su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų pažeidimų prevenciją. Vadovaujantis tarnybai įstatyme nustatyta pažeidimų prevencijos funkcija, buvo atlikta Ugdymo plėtotės centro vykdomo pirkimo (Nr. 399181) „Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų ugdymo programų ir jas lydinčios medžiagos rengimo paslaugos“ (toliau – pirkimas) dokumentų atitikties įstatymui ir su jo įgyvendinimu susijusiems teisės aktams peržiūra (peržiūra prevenciniais tikslais buvo atlikta tam tikra apimtimi). Įvertinusi pirkimą ir tai, kad Ugdymo plėtotės centras turėtų keisti/tikslinti pirkimo dokumentus, o tokie pakeitimai laikytini esminiais pirkimo dokumentų keitimais, tarnyba rekomendavo pirkimą nutraukti ir, jei išliko poreikis, pakoregavus pirkimo dokumentus, pirkimą skelbti iš naujo. Atsižvelgdama į pateiktą tarnybos rekomendaciją, atliepiant viešąjį interesą užtikrinti vyk-

domo viešojo pirkimo skaidrumą, Ugdymo plėtotės centro Viešųjų pirkimų komisija priėmė sprendimą stabdyti pirkimą, koreguoti pirkimo sąlygas ir prieš skelbiant pirkimą iš naujo, vykdyti rinkos konsultacijas. Įvertinta, kad tarnybos siūlomų tikslinimų atlikimas, nestabdant paskelbto pirkimo, pažeistų Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas. Viešųjų pirkimų komisija, vadovaudamasi Viešųjų pirkimų įstatymo 29 straipsnio 3 dalimi, 2018 m. spalio 11 d. nutraukė pirkimo procedūras.

Atkreiptinas dėmesys, kad pirkimas „Bendrųjų programų kokybės užtikrinimas“ yra suplanuotas, bet 2018 m. paskelbtas nebuvo, todėl pažymoje pateikta informacija yra netiksli ir neatitinka tikrovės.

Pažymoje teigiama, kad pirkimą turėjo laimėti UAB „...“. Kadangi nepateikiama jokių ši teiginį pagrindžiančių įrodymų ar dokumentų, toks teiginys laikytinas tik asmenine, niekuo nepagrįsta audito vykdytojų nuomone. Atkreiptinas dėmesys, kad visi suinteresuoti asmenys gavo informaciją apie paskelbtą pirkimą, jokie pirkimo dokumentai nebuvo derinami iš anksto su vienu galimu paslaugos teikėju. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad pažymoje minima UAB „...“, paskelbus pirkimą kvietimo dalyvauti viešojo pirkimo konkurse nepriėmė.

Pažymoje minima, kad kitu atveju UPC įpareigotas tikslinti pirkimo dokumentus (39 316,2 Eur vertės). Kadangi pažymoje nėra paminėtas konkretus pirkimas, o tik pirkimo vertė, sprendžiant iš nurodytos sumos, tai kito UPC įgyvendinamo projekto „Bendrojo ugdymo turinio ir organizavimo modelių sukūrimas ir išbandymas bendrajame ugdyme“, Nr. Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-04-0001, 2018 m. spalio 4 d. paskelbtas pirkimas „Modelių parengimo, išbandymo stebėsenos ir vertinimo, konsultavimo ir rekomendacijų parengimo paslaugos“. 2018 m. spalio 23 d. elektroniniu paštu gautas tarnybos laiškas, kuriame nurodyta, kad tarnyba atlieka pirkimo dokumentų atitikties įstatymui ir su jo įgyvendinimu susijusiems teisės aktams įvertinimą. Tarnyba rekomendavo tikslinti pirkimo dokumentus ir nukelti pasiūlymų pateikimo terminą. UPC Viešųjų pirkimų komisija, atsižvelgdama į tarnybos pastabas, priėmė sprendimą koreguoti pirkimo dokumentus, pratęsti pasiūlymo pateikimo terminą ir, vadovaudamasi Viešųjų pirkimų įstatymo 29 straipsnio 3 dalimi, 2018 m. spalio 25 d. pirkimo procedūras nutraukė.

Atkreipiame dėmesį, kad audito išvadų dalyje „Top 3 tiekėjai“ (10 psl.) pateikta informacija apie Ugdymo plėtotės centro stambiausius tiekėjus yra netiksli, pačių auditorių rašoma, kad UPC pirko iš UAB „...“ stažuočių užsienyje programų parengimo, organizavimo ir įgyvendinimo, vietinio pervežimo, maitinimo ir vertėjo paslaugas, kurių vertė 274 190,6 Eur, o 10 puslapyje pateiktoje trijų stambiausių tiekėjų lentelėje šios įmonės net nenurodo, nors nurodytų įmonių sutarčių sumos yra mažesnės.

Pažymoje (11 psl.) minima, jog keletas UPC esamų ar buvusių darbuotojų teikė paslaugas kitose ar savo įstaigose. Teisės aktai nenumato prievolės biudžetinėse įstaigose kontrolės mechanizmo, kaip turėtų būti vykdoma darbuotojų kontrolė dėl kitų užimamų pareigų. Ne visi darbuotojai privalo ir deklaruoti savo privačius interesus, tad tikrai sunku sukontroliuoti pavaldinių veiklas ne darbo metu. Manome, jog LR ŠMSM galėtų parengti bendrą tvarką ar rekomendacijas šiuo klausimu.

UPC šiuo metu neturi ir aiškos darbo laiko apskaitos ir kontrolės sistemos. Norint įdiegti tokią sistemą (pvz., praėjimo kontrolę ar kompiuterinės darbo vietos kontrolę) reikėtų papildomų investicijų.

Pažymoje minimi (12 psl.) du UPC darbuotojai, dirbę ŠMM ir NEC. Jie dirbo laisvu nuo darbo metu. Vienas iš jų kūrybiniam darbui buvo nusamdytas ne kaip UPC, o kaip LEU darbuotojas (ten dirbo pagrindinėse pareigose), o kitas teikė metodinę paslaugą NEC ne darbo metu.

Papildomai dar trys UPC darbuotojai taip pat teikė paslaugas NEC. Visi jie teikė metodines paslaugas (rašė metodikas) ir patikino, kad tai darė ne darbo metu.

Su visais darbuotojais buvo pasikalbėta, atkreiptas dėmesys dėl privačių interesų derinimo skaidrumo.

Dėl pažymoje (15 psl.) minimo darbuotojo atitikimo Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo nuostatomis pagal Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pavedimą atlikome darbo pareigų pažeidimo tyrimą ir buvo priimtas atitinkamas sprendimas, skirta drausminė nuobauda.

Pažymoje (16 psl.) minimas asmuo dirbo Ugdymo plėtotės centro Mokyklų veiklos vertinimo skyriaus specialistu nuo 2016-11-12 iki 2017-02-21. Pagal verslo liudijimą 2017-12-19 d. išmokėta 2000 Eur. Paslaugų sutartis buvo sudaryta nuo 2018-03-08 iki 2018-12-18 (2328 Eur).

Pažymoje (16 psl.) minimas antras asmuo dirbo Ugdymo plėtotės centro Mokyklų veiklos vertinimo skyriaus specialistu nuo 2017-05-08 iki 2017-05-26. Paslaugų sutartys buvo sudarytos nuo 2017-11-09 iki 2017-12-18 (240 Eur), nuo 2018-03-08 iki 2018-12-18 (1584 Eur) ir pagal verslo liudijimą 2017-12-19 d. išmokėta 1584 Eur. Su jais, dirbant UPC, paslaugų sutartys nebuvo sudaromos.

Pažymoje (15-16 psl.) minimi dar 22 esami ar buvę darbuotojai, su kuriais buvo sudaromi viešųjų pirkimų sandoriai. Dar audito metu gavus informaciją buvo nuodugnai patikrinti duomenys ir nustatyta, jog nė vienas darbuotojas, kol dirbo UPC, sandorių nesudarė, o palikę pareigas vėliau dalyvavo viešuosiuose pirkimuose. Auditui nebuvo pateikti pirkimų kvalifikaciniai dokumentai, nes dėl netobulumų viešuosiuose pirkimuose jie nebuvo sudaryti. Šiuo metu situacija jau stebima ir tobulinama.

Audito išvadų dalyje „Pirkimai iš darbuotojų ir kitų susijusių įstaigų darbuotojų“ (16-17 psl.) yra nurodomos tam tikros tendencijos, tokios kaip: pirkimas iš vieno tiekėjo, pirkimas nekeliant atskirų kvalifikacinių reikalavimų, ir išsakoma prielaida, kad tiekėjai galimai atrinkti iš anksto nekeliant jiems kvalifikacinių reikalavimų. Atkreipiame dėmesį, kad pirkimas iš vieno tiekėjo bei pirkimas nekeliant atskirų kvalifikacinių reikalavimų yra teisėtas, galbūt tik skaidrumo ir optimalios kainos atžvilgiu koreguotinas. Pirkimų organizavimo tvarka nustatyta Ugdymo plėtotės centro viešųjų pirkimų procedūrų vykdymo tvarkos apraše, patvirtintame Ugdymo plėtotės centro direktoriaus 2017-06-20 įsakymu Nr. VK-81 „DĖL UGDYMO PLĖTOTĖS CENTRO VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ PROCEDŪRŲ VYKDYMO TVARKOS APRAŠO IR VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ KOMISIJOS DARBO REGLAMENTO PATVIRTINIMO“. Mažos vertės pirkimai vykdomi vadovaujantis Mažos vertės pirkimų tvarkos (MVPT) aprašu, patvirtintu Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-06-28 įsakymu Nr. IS-97 „DĖL MAŽOS VERTĖS PIRKIMŲ TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“. Pirkimai, kurių planuojama vertė iki 10 000 Eur be PVM, atliekami neskelbiamos apklausos būdu apklausiant pasirinktą skaičių tiekėjų, vadovaujantis MVPT 21.1.1. p. „atliekama apklausiant pasirinktą skaičių tiekėjų“ bei 21.2.1. p. „jei numatoma pirkimo sutarties vertė yra mažesnė kaip 10 000 Eur (dešimt tūkstančių eurų) (be PVM)“. Be to, vykdant apklausą iš vieno tiekėjo kreipiamasi į jau reikalingos kvalifikacijos turinčius galimus tiekėjus, atsižvelgiant į jų turimas kompetencijas.

Šiame audito išvadų skyriuje nurodomi tam tikri pirkimų iš UPC esamų ar buvusių darbuotojų atvejai, pvz., darbuotojos, kuri UPC vykdomame projekte dirba nuo 2017-03-15, jos vykdomos funkcijos UPC nesusijusios su pirkimų objektais. Iš jos buvo pirktos leidinių parengimo ir vadovėlių vertinimo paslaugos todėl, kad jos mokslinio intereso sritis yra specifinė, ji yra edukologė, Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai programos (toliau – SLURŠ) viena iš rengėjų, gerai žinanti SLURŠ programos principus ir tikslus, universiteto docentė ir jos kompetencija atitiko metodinio leidinio turiniui iškeltus reikalavimus. Jos mokslų daktaro disertacija „Paauglių lytiškumo raiška ir jos psichopedagoginės korekcijos prielaidos“ ir akademinis tyrinėjimo laukas yra susiję su SLURŠ programa, tai sveikatos ugdymo specialistė, daug metų dirbusi su mokiniais ir tebedirbanti su studentais, turinti tiek pedagoginių, tiek medicininių biologinių žinių. Atkreipiame dėmesį, kad ši tema yra labai sudėtinga, pakankamai nauja, o besidominčių ja objektyviai nėra pakankamai, todėl kreiptasi į šią mokslininkę. Be to, Viešųjų pirkimų įstatymas neriboja

darbuotojų, kaip ūkio subjekto, dalyvavimo pirkimuose, jeigu tai nepažeidžia etikos principų, nesidubliuoja funkcijos ir pirkimo objektas ir galimų tinkamos kvalifikacijos tiekėjų nėra pakankamai. Išvadose buvo nurodyta, kad sudarytos sutartys su darbuotoja buvo didesnės vertės nei kitų tiekėjų tame pačiame pirkime. Ši pastaba negali būti traktuojama kaip viešojo pirkimo pažeidimas, nes abiejų leidinių parengimo paslaugų pirkimo techninėse specifikacijose nurodoma, kad pirkimai skaidomi į dalis, tų dalių, kurioms paslaugas teikė būtent ši darbuotoja, apimtis bei pobūdis skyrėsi, t. y. joms buvo keliami sudėtingesni reikalavimai turiniui ir reikalaujama žymiai didesnės apimties, dėl šios priežasties objektyvus yra ir sutarčių verčių skirtumas. Su parengtais leidiniais galima susipažinti: <https://duomenys.ugdome.lt/?mm/slrus/med=146/782>

VŠĮ „
teikimo sutartis (su VŠĮ „
erdvėje (sutarčių duomenų bazėje) paskelbti tik 2019-01-30.“ Mini mokymų programų adaptavimo ir mokymų vykdymo paslaugų pirkime (20 pirkimo dalių) sudarytos 4 sutartys su trimis tiekėjais: 2018-05-31 sutartis Nr. BU4-14 su VŠĮ „
pirkimo dalių; 2018-06-05 sutartis Nr. BU4-15 su VŠĮ „

“ – dėl 4 pirkimo dalių; 2018-06-05 sutartis Nr. BU4-16 su UAB „
dalių; 2018-06-06 sutartis Nr. BU4-17 su VŠĮ „
dėmesį, kad visos šiame pirkime sudarytos sutartys CVP IS paviešintos 2018-06-28, paskelbtų CVP IS sutarčių kodai: 322523; 322537; 322542; 322547. Dėl techninių nesklandumų dirbant su CVP IS sutarčių skelbimo posisteme 2018-05-31 sutartis Nr. BU4-14 su VŠĮ „

“ 2019-01-30 buvo paskelbta pakartotinai. Atkreipiame dėmesį, kad viešai CVP IS pirkimo sutarčių viešinimo posistemėje matoma tik paskutinio tikslinimo data, o anksčiau atliktų veiksmų datos viešai nematomos. Išvadose nurodyta, kad lektorė yra buvusi UPC darbuotoja, o kai kurie kiti nurodyti lektoriai yra buvę paslaugų teikėjai UPC. Kaip jau minėta, Viešųjų pirkimų įstatyme neribojama galimybė fiziniams asmenims dalyvauti pirkimuose, kuriuos vykdo jų buvusi darbovietė, taip pat neribojama galimybė dalyvauti konkursuose pakartotinai arba kaip kitų ūkio subjektų ekspertams (lektoriams/specialistams). Dėl šios priežasties daroma išvada, kad galimai pirkimas vykdytas neskaidriai, iš anksto numčius konkretų laimėtoją, yra nepagrįsta todėl, kad perkančioji organizacija negali turėti įtakos tiekėjų siūlomų ekspertų kandidatūroms. Atkreipiame dėmesį, kad pirkimas skaidomas į 20 dalių ir VŠĮ

teikė pasiūlymus daugeliui pirkimo dalių, ne visose pirkimo dalyse yra pripažintas laimėtoju, be to, pasirinkti ekspertai įrodo atitikimą kvalifikaciniais reikalavimams, o ne užtikrina laimėjimą, nes šio pirkimo atveju pasiūlymas buvo vertinamas vadovaujantis ekonominio naudingumo kriterijais. Taip pat pabrėžiame, kad pirkimas vykdytas įgyvendinant ESF projektą, todėl visi pirkimo dokumentai buvau teikiami paskesnei patikrai Europos socialinio fondo agentūrai, pastabų dėl šio pirkimo teisėtumo ar galimų nusižengimų iš priežiūrą vykdančios įstaigos gauta nebuvo, taip pat 2019-10-17 buvo vykdyta patikra vietoje, kurios metu buvo tikrinami šio pirkimo dokumentų originalai – neatitikimų nerasta.

Audito išvadų dalyje „Pirkimai iš išskirtinio tiekėjo“ (26-28 psl.) nurodoma bendra išvada, jog „abejonių sukėlė paslaugų pirkimai iš tarpininkų ir neseniai įkurtų įmonių, kuriose dirba 1-4 darbuotojai ir kurių pagrindinė veikla neatitinka perkamų paslaugų pobūdžio“. Viešųjų pirkimų įstatyme nenurodomos sąvokos tarpininkai ir išskirtiniai tiekėjai, todėl negalime traktuoti, kad tai yra abejotina ar neteisėta, taip pat dėl konkurencingumo principo nėra ribojama galimybė dalyvauti mažoms įmonėms visuose skelbiamuose ar neskelbiamuose pirkimuose. UPC buvo pateiktos pastabos ar abejonės dėl tam tikrų tiekėjų, kurie audito išvadose priskirtini prie „išskirtinių“ (beje, šis terminas suponuoja išankstinę nuostatą, kuri turi neigiamą atspalvį, manytume, kad audito išvadose jokių dviprasmiškų retorikos priemonių neturėtų būti):

1. UAB „
teikė bendrojo ugdymo mokytojų bendrųjų kompetencijų tobulinimo mokymų dalyvių apgyvendinimo paslaugas. Auditoriams kyla abejonių dėl galimai sudaromų

2. Audito išvadose išsakoma abejonė (vykdant šią sutartį) dėl „sklandaus ir patikimo pirkimų plano sudarymo bei planuojamų lėšų vertinimo“, nurodoma, kad iki 2018-12-05 panaudota yra tik 13463,46 Eur (visa sutarties vertė – 40979,17 Eur). Pirkimo vertė nustatyta remiantis Europos socialinio fondo agentūros atlikto rinkos tyrimo duomenimis. Atkreipiamo dėmesį, kad atlikta tik dalis paslaugų, intensyvesnis mokymų srautas numatytas 2019 m., todėl abejojti dėl sutarties įgyvendinimo nėra pagrindo, taip pat sutartyje numatyta, kad atsiskaitoma už suteiktas paslaugas pagal faktinį nakvynių skaičių, todėl suprantama, kad daliai dalyvių, dalyvaujančių mokymuose ir gyvenančių tame pačiame mieste, kur ir vyksta mokymai, nakvynės paslaugų visai nereikia, todėl siekiant teisingo lėšų panaudojimo sutartyje nurodytas preliminarus nakvynių skaičius ir yra atsiskaitoma pagal faktą. Auditoriai pateikė pastabą, kad vidaus audito metu nebuvo pateikta paslaugų įgyvendinimą pagrindžianti dokumentacija, tačiau atkreipiamo dėmesį, kad tokios dokumentacijos nebuvo prašyta, taip pat nebuvo prašoma pateikti jokių papildomų paaiškinimų, buvo tikrinami tik pirkimo dokumentai ir finansiniai dokumentai (aktai, sąskaitos faktūros), jokių papildomų – paslaugų vykdymą pagrindžiančių dokumentų nebuvo prašoma, kad paslaugų kiekiai, nurodyti aktuose, yra tinkamai įgyvendinti, patvirtina savo parašu (viza) tiesiogiai atsakingas už paslaugų vykdymo priežiūrą UPC darbuotojas, patikrinęs visus tiekėjo pateiktus dokumentus (dalyvių sąrašai su parašais ir kt.), kaip to reikalauja Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės. Visi paslaugos įgyvendinimą patvirtinantys dokumentai saugomi UPC.

3. UPC pasirašė sutartį su UAB „[redacted]“ ir dėl Trumpųjų stažuočių įgyvendinimo paslaugos (stažuočių dalyvių maitinimas, nakvynė Lietuvoje (2018-05-17). Auditoriams iškilo klausimas dėl tam tikrų pirkimo procedūrų teisingumo: auditoriai užfiksavo, kad „Peržiūrėjus pateiktus UAB „[redacted]“ dokumentus, pastebėta, kad specialistė, kurią siūlė tiekėjas (įmonės direktorė [redacted]) yra buvusi UAB „Lietuvis“ darbuotoja (šioje įmonėje dirbo 3 metus ir buvo renginių organizavimo projektų vadovė).“ Atkreipiamo dėmesį, kad pirkimo procedūros vykdymo metu [redacted] buvo vienos pasiūlymą pateikusių įmonės darbuotoja ir kaip specialistė buvo įtraukta į tos įmonės pasiūlymą. Faktas, kad

kažkada buvo kitos įmonės, pateikusios pasiūlymą tame pačiame pirkime, darbuotoja yra niekaip neįtakojantis perkančiosios organizacijos sprendimų.

4. Audito išvadose išsakyta „rizika, kad dėl neiškių priežasčių laimėtojai paskelbti tiekėjai arba nepateikia reikalingų dokumentų, arba atsisako pasirašyti paslaugų teikimo sutartį, ir laimėtoju paskiriamas didžiausią kainą iš neatmestų tiekėjų pasiūlęs tiekėjas UAB „...“ perkančiosios organizacijos sprendimų niekaip kitaip neįtakoja tolimesnė situacija pirkime, kai antras pagal kainos pasiūlymą tiekėjas (UAB „...“) atsisako pasirašyti paslaugų sutartį ir eilėje lieka trečias tiekėjas (UAB „...“), nei numato Viešųjų pirkimų įstatymas (VPĮ 86 str. 2 p. ir pirkimo sąlygų 13.6 p.). Trumpųjų stažuočių įgyvendinimo paslaugų (maitinimas, nakvynė Lietuvoje) pirkime ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikęs tiekėjas UAB „...“ nepateikė dokumentų, patvirtinančių pirkimo sąlygų 3.1 punkte nurodytų pašalinimo pagrindų nebuvimą ir pirkimo sąlygų 4.1 punkte nurodytų kvalifikacijos reikalavimų atitikimą, todėl, vadovaujantis pirkimo sąlygų 11.1.5 punktu, UAB „...“ pasiūlymas buvo atmestas, nes „tiekėjas pasiūlyme pateikė netikslus ar neišsamius duomenis apie savo kvalifikaciją ir, komisijai prašant, nepatiksino jų CVP IS priemonėmis“. Atkreiptinas dėmesys, kad tiekėjo atmetimo sąlyga dėl kvalifikacijos netikslinimo komisijai prašant yra tipinė ir numatyta visuose rekomenduotinuose įvairių institucijų pirkimų dokumentų projektuose. Darytina išvada, kad tokios situacijos yra natūralios, pasitaikančios pirkimų procedūrose bei niekaip kitaip neįtakojančios perkančiosios organizacijos sprendimų. Auditoriai pateikė pastabą, kad vidaus audito metu nebuvo pateikta paslaugų įgyvendinimą pagrindžianti dokumentacija, tačiau atkreipiamė dėmesį, kad tokios dokumentacijos nebuvo prašyta, buvo tikrinami tik pirkimo dokumentai ir finansiniai dokumentai (aktai, sąskaitos faktūros, pavedimų išrašai), jokių papildomų – paslaugų vykdymą pagrindžiančių dokumentų nebuvo prašoma, kad paslaugų kiekiai, nurodyti aktuose, yra tinkamai įgyvendinti, patvirtina savo parašu (viza) tiesiogiai atsakingas už paslaugų vykdymo priežiūrą UPC darbuotojas, patikrinęs visus tiekėjo pateiktus dokumentus (vertinimo anketos, pažymėjimų išdavimo sąrašai, stažuočių dalyvių sąrašai su parašais ir kt.), kaip to reikalauja Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės. Visi paslaugos įgyvendinimą patvirtinantys dokumentai saugomi UPC, kaip numatyta dokumentacijos plane.

5. Auditoriams kilo abejonių dėl neefektyvaus lėšų planavimo ir nepagrįstų paslaugų pirkimo bei paslaugų vykdymo efektyvumo. Atkreipiamė dėmesį, kad šios paslaugos buvo perkamos įgyvendinat ESF projektą, kuriame numatyta vykdyti 60 stažuočių įvairiose Lietuvos mokyklose, kiekvienos stažuočių trukmė – 5 d. Kiekvienoje stažuočioje dalyvaus nuo 2 iki 4 mokytojų. Šios stažuočių įgyvendinimo paslaugos, t. y. stažuotojų maitinimas ir nakvynė, kaštai buvo planuojami atsižvelgiant į Europos socialinio fondo agentūros atliktą rinkos analizės tyrimą, natūralu, kad neįmanoma suplanuoti tikslaus stažuotojų skaičiaus, kol jie nėra atrinkti, t. y. negalima numatyti, kuris mokytojas kur važiuos stažuotis, todėl ir sutartyje nurodoma, jog paslaugos kiekiai yra preliminarūs. Dėl paslaugos vykdymo neefektyvumo būtina akcentuoti, kad auditoriai neatkreipė dėmesio į švietimo sistemos veiklos „sezoniskumą“, t. y. daugelis veiklų planuojama atsižvelgiant į ugdymo procesą. Galimas kaltinimas neefektyvumu, kai sutartis pasirašyta 2018-05-17, o įgyvendinta iki 2018 m. gruodžio tik 9 proc. sutarties vertės, yra visiškai nepagrįstas, nes stažuočių vyksta mokyklose, stebint ugdymo procesą, o gegužė – birželis – egzaminų mėnuo, vasarą nevykdomas ugdymo procesas, rugsėjis – naujų mokslo metų startas, dėl šios priežasties pirmosios stažuočių pradėtos vykdyti nuo spalio mėn. ir iki gruodžio 31 d. buvo organizuotos 8 stažuočių (kiekvienos stažuočių trukmė – 5 dienos), jose dalyvavo 22 pedagogai. Atkreipiamė dėmesį, kad sutarties įgyvendinimo trukmė – 26 mėnesiai, numatyta organizuoti 60 stažuočių, jose dalyvavo 180 dalyvių (ne 60, kaip rašoma vidaus audito išvadų 27 psl.). Pasibaigus kiekvienai stažuočiai UAB „...“ pristatė dalyvių sąrašus su parašais

kiekvieną renginio dieną, stažuotės dalyvių anketas, stažuotojų pažymėjimo kopijas ir išduotų pažymėjimų suvestines, stažuotės kokybės vertinimo anketas – šie dokumentai saugomi visą projekto įgyvendinimo laikotarpį pagal UPC patvirtintą dokumentacijos planą. Vidaus audito metu šių dokumentų nebuvo prašyta pateikti, todėl abejonės nėra pagrįstos.

Pažymoje (28 psl.) teigiama, kad pirkimas galimai neskaidrus ir iš anksto suderintas. Paaškiname, kad kvalifikaciniai reikalavimai ir techninė specifikacija 2018 m. gegužės mėn. buvo derinami su ŠMM Švietimo pagalbos skyriaus vedėja ir to paties skyriaus vyresniąja specialiste (yra išsaugoti elektroniniai laiškai). Į pateiktas pastabas ir siūlymus atsižvelgta.

„Pastebėtina, kad reikalavimai yra pakankamai aukšti ir galėjo ženkliai riboti tiekėjų konkurenciją ir lygiateisiškumą...“

Siekiant užtikrinti paslaugų atlikimo kokybę ir atsižvelgiant į paslaugų pobūdį (mokymų organizavimas, mokyklų konsultavimas atsižvelgiant į kiekvienos mokyklos specifiką, metodinių rekomendacijų kurti visos dienos mokyklą parengimas) ekspertams buvo keliami pirkimo sąlygose nurodyti reikalavimai dėl kvalifikacijos ir skirtingos patirties. Rengiant Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. birželio 26 d. įsakymu Nr. V-606 patvirtintas „Rekomendacijas dėl visos dienos mokyklos kūrimo ir veiklos organizavimo“ buvo tiriama užsienio šalių patirtis ir įgyvendinimo Lietuvoje galimybės. Perkami ekspertai turėjo gebėti išanalizuoti tyrimų duomenis, parengtas rekomendacijas, Geros mokyklos koncepciją ir suteikti paslaugas, atitinkančias įvardytus dokumentus. Visos dienos mokyklos modelio įgyvendinimas Lietuvoje pirkimo metu jau vyko keliuose mokyklose, todėl buvo svarbi ekspertų patirtis šioje srityje. Konsultavimo, mokymų organizavimo ir metodinės medžiagos rengimo patirties buvo reikalaujama atsižvelgiant į perkamų paslaugų pobūdį. Kadangi visos dienos mokyklos modelių išbandymas didžiąja dalimi turėjo vykti pradinėse mokyklose, įtraukiant specialiųjų poreikių vaikus, integruojant formalųjį ugdymą ir neformalųjį švietimą, buvo svarbu, kad tarp ekspertų būtų išmanančių erdvių pritaikymą buvimui mokykloje visą dieną, įtraukijį ir neformalųjį ugdymą. Mažiausias ekspertų skaičius buvo nurodytas atsižvelgiant į darbų apimtį: be trijų seminarų ir metodinių rekomendacijų parengimo dar turėjo įvykti 40 konsultacijų modelius išbandančiose mokyklose.

Visi šie reikalavimai negalėjo ženkliai riboti tiekėjų konkurencijos, nes pasiūlymus galėjo teikti bet kuri aukštoji mokykla, kurioje yra edukologijos, visuomenės sveikatos mokslų ir kitų sąlygose nurodytų specialistų (ir pagal sutartis pasitelkusi trūkstantį). Be to, pasiūlymą galėjo teikti tiekėjų grupė, sudariusi jungtinės veiklos sutartį.

Menkas potencialių paslaugų teikėjų susidomėjimas galėjo būti dėl didelės darbo apimties ir ganėtinai trumpo laiko paslaugoms suteikti, pirkimų vykdymo vasarą ir palyginti neaukštos pirkimo kainos (UPC viešųjų pirkimų planas buvo paskelbtas ir prieinamas susidomėjusiems pirkimu).

„... (parengtų seminarų programų įrodymai, todėl nėra galimybės nustatyti, kada įvyko visi 3 seminarai, kiek ir kokios mokyklos juose dalyvavo)“.

Per auditą nebuvo prašoma pateikti pastabose nurodytų įrodymų. Visi paslaugos įvykdymo įrodymai galėjo būti pateikti auditoriams iš karto, nes paslaugos teikėjo buvo pateikti laiku. Be to, likus savaitei iki seminaro buvo pateiktas derinti pirminis programos ir mokymų medžiagos variantas. Planuojamų seminarų turinys derintas su ŠMM Bendrojo ugdymo departamento Švietimo pagalbos skyriaus vedėja ir vyresniąja specialiste Paslaugos teikėjui teiktos pastabos, į kurias buvo atsižvelgta. Organizuoti trys seminarai „Veiklų planavimas ir organizavimas įgyvendinant visos dienos mokyklos modelį“, kurie 2018 m. rugpjūčio 27, 29 d. ir rugsėjo 6 d. vyko tiekėjo patalpose – Kauno technologijos universitete. Iš viso juose dalyvavo 101 visos dienos mokyklos modelius išbandančių mokyklų atstovas, mokyklų steigėjas / savivaldybės administracijos koordinadorius. Visuose seminaruose dalyvavo UPC metodininkės ir , o rugsėjo 6 d. – ir ŠMM Bendrojo ugdymo departamento Švietimo pagalbos skyriaus vyresnioji specialistė

Paslaugos tiekėjas sukūrė išbandymo dalyvių Moodle bendradarbiavimo aplinką, kurioje yra pateikta visa mokymų medžiaga, filmuota dalyvių sukurtų planavimo pavyzdžių pristatymų vaizdo medžiaga. 2018 m. rugsėjo 22 d. tiekėjo pateikta apibendrinta visų seminarų ataskaita. Visa tai galėjo būti pateikta auditoriams.

„... (įgyvendintų konsultacijų 40 mokyklų įrodymai nepateikti, todėl nėra galimybės nustatyti, kiek iš viso konsultacijų surengta, ar tikrai 40 mokyklų konsultuotos, ar per tokį neypatingai ilgą laikotarpį buvo galimybė efektyviai suteikti konsultacijas tokiam kiekiui mokyklų; metodinės rekomendacijos taip pat nepateiktos)“.

Per auditą nebuvo prašoma pateikti pastabose nurodytų įrodymų. Visi paslaugos įvykdymo įrodymai galėjo būti pateikti auditoriams iš karto, nes paslaugos teikėjo buvo pateikti laiku.

Paslaugos teikėjas, siekdamas išsiaiškinti mokyklų lūkesčius dėl konsultacijų visos dienos mokyklos veiklos modelių išbandymo klausimais, parengė „Pasirengimo VDM konsultacijoms mokyklose klausimyną“ ir pateikė jį Google diske, prašydamas mokyklų vadovų pasitarus su mokyklos komanda ir steigėju atsakyti į pateiktus klausimus iki 2018 m. rugsėjo 24 d., derino konsultacijų laiką elektroniniu paštu ir telefonu, todėl į mokyklą vyko ekspertai, galintys atsakyti į iškilusius klausimus, patarti, kaip spręsti tam tikras problemas. Vykdam konsultacijų kokybės stebėseną į kelias konsultacijas kartu su ekspertais vyko ŠMM Bendrojo ugdymo departamento Švietimo pagalbos skyriaus vyresnioji specialistė ir UPC metodininkė

Kadangi LR ŠMM ministro 2018 m. birželio 26 d. įsakyme Nr. V-606 yra tokia formuluotė:

„2. R e k o m e n d u o j u, kad šio įsakymo 1 punktu patvirtintos Rekomendacijos dėl visos dienos mokyklos kūrimo ir veiklos organizavimo 2018–2019 mokslo metais būtų išbandytos šiose mokyklose: <...>“, mokyklos turėjo galimybę nedalyvauti išbandyme iki galo, ką ir padarė 2 iš 40 išbandyme dalyvauti atrinktų mokyklų. Įtraukti naujų mokyklų po jau įvykusių įvadinio ir tiekėjo organizuotų 3 seminarų nebuvo prasminga, tačiau atsižvelgiant į tai, kad buvo mokyklų, kurios turėjo daugiau klausimų nei kitos, ekspertai į 2 mokyklą vyko po 2 kartus ir įvyko visos 40 konsultacijų.

Pirminis metodinių rekomendacijų variantas buvo pateiktas derinti ŠMM Bendrojo ugdymo departamento Švietimo pagalbos skyriaus vyresniajai specialistei ir koreguotas pagal jos pateiktas pastabas.

„Atkreiptinas dėmesys, kad vykdam kokybinį pateikto pasiūlymo vertinimą, ekspertai pateikė pastabų dėl seminarų programų turinio bei konsultacijų mokyklose organizavimo ir įgyvendinimo kokybės pirkimo sąlygoms.“

Vykdam pateikto pasiūlymo kokybinį vertinimą ekspertai balais vertino pasiūlyme pateiktą preliminarą seminaro programą ir konsultacijų mokyklose organizavimo principų, atsižvelgimo į mokyklos poreikius užtikrinimo, galimų problemų sprendimų alternatyvų numatymo aprašymą pagal pirkimo sąlygose nurodytus kriterijus ir pateikė įvertinimų pagrindimą. Toks pasiūlymų vertinimas skirtas apskaičiavus galutinį įvertinimą pasirinkti ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą. Be to, kokybės vertinimas padeda įsitikinti, kad potencialus paslaugos tiekėjas suprato pirkimo sąlygas, perkamų paslaugų esmę, susipažino su sąlygose nurodytais dokumentais ir įvertino teikiamų paslaugų apimtį. Pasirašius sutartį su paslaugos tiekėju vyko susitikimas, kuriame buvo aptarta ir detalizuota paslaugų teikimo eiga, o likus savaitei iki pirmo seminaro buvo derinamas pateiktas pirminis programos variantas, kuris buvo koreguojamas pagal pateiktas pastabas.

MB „ „ 2016-2018 m. teikė paslaugas, susijusias su įvairių konsultacijų ir renginių, skirtų pedagogams ir švietimo pagalbos specialistams, mokyklų komandoms, dirbančioms su vaikais, turinčiais elgesio ir emocijų sutrikimų ar autizmo spektro sutrikimų. Audito išvadose fragmentiškai aprašyta UPC veikla plėtojant pagalbos sistemą autizmo sutrikimą turintiems (psl. 28-30) vaikams, jų tėvams ir mokytojams, taip pat šia tema informuojant visuomenę. Atkreiptinas dėmesys, kad pateikta informacija ir interpretacijos neatitinka esamos

situacijos, išvados teikiamos neatsižvelgiant į švietimo politikos kontekstą ir teisės aktus, apibrėžusius UPC vykdytas priemones šioje srityje. Audito ataskaitoje aptariant konkrečių pirkimų objektus reiškiamos abejonės „dėl tokių paslaugų pirkimo poreikio pagrįstumo, jų faktinio efektyvumo ir tiesioginės naudos gavėjams“ ir pan. Atkreipiame dėmesį, kad po daugkartinių nevyriausybinių organizacijų, atstovaujančių autizmo sutrikimą turinčius vaikus kreipimuisi, dar 2016 m. gegužės 11 d. švietimo ir mokslo ministrės įsakymu Nr. V-424 buvo sudaryta darbo grupė, kuriai pavesta iki 2016 m. liepos 1 d. parengti Autizmo spektro sutrikimų turinčių vaikų įtraukties į švietimo sistemą ir ugdymo organizavimo veiksmų plano projektą. Darbo grupę sudarė mokslininkai, elgesio analizės specialistai, pedagogai praktikai, nevyriausybinių organizacijų atstovai. Darbo grupei vadovavo tuometinė ministerijos Bendrojo ugdymo departamento direktorė

Darbo grupė parengė nurodomo veiksmų plano projektą, kuriame įvardintos šioje srityje egzistuojančios ir spręstinos problemos. Buvo akcentuojama, kad ŠVIS duomenimis, 2014–2015 m. m. bendrojo ugdymo mokyklose ugdėsi 308 autizmo spektro sutrikimų turintys mokiniai, 2015–2016 m. m. mokosi 398 mokiniai. Tačiau, remiantis Pasaulinės sveikatos organizacijos duomenimis, tokių vaikų yra apie 1-1,5 proc., t. y. apie 4-5 tūkstančiai. Taigi esama Lietuvos švietimo ir sveikatos apsaugos sistemoje renkama statistika yra nepatikima, neatspindinti šios problemos mastų, todėl šios problemos sprendimui nėra pasitelkiami reikiami resursai. Buvo konstatuota, kad kas antram pedagogui būdingos segregacinės nuostatos autizmo spektro turinčių vaikų grupės atžvilgiu, t. y. siekis juos ugdyti atskirai, atibojant nuo bendraamžių. Buvo remiamasi dar 2010 m. atliktu tyrimu („Specialiųjų poreikių asmenų ugdymo(si) formų įvairovės tyrimas“, vad. doc. dr. A. Ališauskas, 2010). Taigi darytina išvada, kad nuo 2010 m. iki 2016 m. jokia nacionalinio lygmens analizė šioje srityje nebuvo atliekama, esamos problemos nesprendžiamos, mokytojai dirbti su šį sutrikimą turinčiais vaikais nerengiami, o šį sutrikimą turintys vaikai, pažeidžiant jų teises, izoliuojami. Problemos mastą patvirtino ir Nacionalinės mokyklų vertinimo agentūros 2013 m. metinė ataskaita, kurios duomenimis, trijuose ketvirtadaliuose (76,1 proc.) vertintų mokyklų specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymas yra tobulintinas. Mokykloms teikiama vadybinė, pedagoginė ir psichologinė pagalba tiek miestuose, tiek miesteliuose (kaimo gyvenamosiose vietovėse) yra nepakankama. Atsižvelgiant į šį kontekstą buvo suformuluoti trys uždaviniai: 1) tobulinti ankstyvąją autizmo spektro sutrikimų diagnostiką; 2) plėtoti ir užtikrinti kompleksškai teikiamos pagalbos prieinamumą ir kokybę autizmo spektro sutrikimų turintiems vaikams nuo gimimo iki 18 m. (turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių – iki 21 m.) ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams); 3) tobulinti pedagogų, švietimo pagalbos ir kitų specialistų profesines kompetencijas, dirbant su vaikais, turinčiais autizmo spektro sutrikimų. Taigi, UPC veikla ir jos efektyvumas bei pagrįstumas vertintinas ne tendencingai interpretuojant atskirų pirkimų objektus ar keliant nepagrįstas abejones dėl paslaugų atlikimo, o platesniame švietimo politikos kontekste, remiantis faktais ir dokumentais bei atliktais darbais ir rezultatais, kurie viešai prieinami ir žinomi autizmo srityje dirbantiems pedagogams ir specialistams.

Audito išvadose iškelta abejonė dėl įmonės dalyvavimo neplaniniuose pirkimuose. Atkreipiame dėmesį, kad vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu pirkimų planas tvirtinamas iki einamųjų metų kovo mėnesį. UPC, teikdamas organizacinę, metodinę, informacinę, kvalifikacijos tobulinimo pagalbą autizmo srityje, vykdė Švietimo ir mokslo ministro įsakymais patvirtintas priemones: 2016-06-02 įsakymu Nr. V-527, 2017-05-09 įsakymu Nr. V-348, 2018-06-06 įsakymu Nr. V-338. Šių įsakymų pagrindu buvo formuojami ir konkretūs pirkimo objektai viešųjų pirkimų konkursams. Atkreiptinas dėmesys, kad lėšos UPC skirtos tik gegužės – birželio mėnesiais, o lėšų panaudojimo terminas nustatytas tų pačių metų gruodžio 12-15 d., taigi viešųjų pirkimų dokumentams parengti, konkursams įvykdyti, veikloms organizuoti numatoma tik 5-6 mėn., o įvertinus švietimo įstaigų atostogas, tik 4-5 mėn. Šių priemonių vykdymo planavimą ir kontrolę, stebint jų eigą, derinant kvalifikacinių renginių, informacinių priemonių turinį vykdė atitinkami švietimo ir mokslo ministerijos skyriai. Švietimo ir mokslo ministerijai, kaip ir nurodoma minėtuose įsakymuose, nustatyta forma

buvo teikiamos ataskaitos, pastabų dėl priemonių vykdymo negauta. Dėl minėtų priežasčių teigti, jog neplanuojama pirkimų iš anksto, nėra pagrįsta. Audito išvadose išsakytos abejonės dėl mažos įmonės pajėgumo tinkamai suteikti paslaugas nėra pagrįstos, nes minėtos įmonės paslaugos buvo suteiktos tinkamai, tą patvirtina ir viešai paskelbta informacija ne apie tiekėją, o apie sukurtus produktus ar vykdytus renginius. Atsakant į audito pastabą, kad paslaugų perdavimo–priėmimo aktuose „nėra pakankamo atliktų paslaugų pagrindimo“, atkreipiame dėmesį, kad tokios dokumentacijos nebuvo prašyta, buvo tikrinami tik pirkimo dokumentai ir finansiniai dokumentai (aktai, sąskaitos faktūros), jokių papildomų – paslaugų vykdymą pagrindžiančių dokumentų nebuvo prašoma, kad paslaugų kiekiai, nurodyti aktuose, yra tinkamai įgyvendinti, patvirtina savo parašu (viza) tiesiogiai atsakingas už paslaugų vykdymo priežiūrą UPC darbuotojas, patikrinęs visus tiekėjo pateiktus dokumentus. Visi paslaugos įgyvendinimą patvirtinantys dokumentai (dalyvių sąrašai, ataskaitos, kurių buvo reikalaujama) saugomi UPC. Dėl išsakytų abejonų, ar paslaugos suteiktos tinkamai ir ar iš viso suteiktos, pateikiame sutarties įgyvendinimo faktus ir aktualias nuorodas. 2016 m. rugpjūčio 19 d. sutartis F5-91: sukurtas filmas „Kitokie vaikai“. Filmą viešintas:

<https://www.upc.smm.lt/naujienos/spec/kitokie-vaikai.php>

[http://mokytojo.tv.blogspot.com/2017/04/filmas-kitokie-vaikai-apie-autizmo.html](http://mokytojo.tv/blogspot.com/2017/04/filmas-kitokie-vaikai-apie-autizmo.html)

<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/1013666474/kitokie-vaikai>

https://www.youtube.com/watch?v=hxZ91_Tx2Wo (peržiūrų 9371).

Vykdytos 3 konsultacijos: Vilniaus specializuotame darželyje „Čiauškutis“, Vaiko raidos centre, parodoje „Mokykla“

(<https://www.parodamokykla.lt/wp-content/uploads/2016/11/RENGINIAI2016.pdf>, 11-25 (14.00-14.45)).

2016 m. gruodžio 22 d. sutartis F5-208: vykdytos viešosios konsultacijos, skirtos elgesio/emocijų ir autizmo spektro sutrikimų turinčių vaikų ugdymui – buvo pristatytos priemonės, skirtos darbui su minėtų sutrikimų turinčiais vaikais. Atsižvelgiant į konsultacijų poreikį, platesnei auditorijai buvo parengtos ir paviešintos vaizdo konsultacijos: Ką žinome apie autizmo spektro sutrikimų turinčių vaikų ugdymą? I dalis, 4 127 peržiūros; Ką žinome apie autizmo spektro sutrikimų turinčių vaikų ugdymą? II dalis, 1 612 peržiūrų; Ką žinome apie autizmo spektro sutrikimų turinčių vaikų ugdymą? III dalis, 1 646 peržiūros.

Nuoroda: <https://duomenys.ugdome.lt/?/mm/sp/med=141/769>

2017 m. liepos 13 d. sutartis F5-112: organizuota ir vykdyta 20 konsultacijų mokyklų ir specialiojo ugdymo centrų pedagogams ir specialistams, kaip organizuoti autizmo, elgesio ir emocijų sutrikimų turinčių vaikų ugdymą, teikti kompleksinę pagalbą, efektyviai taikyti elgesio terapijos metodus, atpažinti vaikų netinkamo elgesio apraiškas, pritaikyti aplinką, taikyti vizualinės komunikacijos metodus, atsižvelgiant į individualius vaiko poreikius. Konsultacijos vyko įvairiose Lietuvos savivaldybėse. Tiekėjas pateikė konsultacijų vykdymo ataskaitą ir konsultacijų turinio poreikį konkrečioje įstaigoje pagrindžiančias anketas. Buvo konsultuota: Vilniaus specialusis darželis „Čiauškutis“, Alytaus Dzūkijos pagrindinė mokykla, Lazdynų vidurinė mokykla, Panevėžio Mykolo Karkos pagrindinė mokykla, Klaipėdos Vitės pagrindinė mokykla, Kretingos Marijos Tiškevičiūtės mokykla, Panevėžio „Šviesos“ specialiojo ugdymo centras, Alytaus „Vilties“ mokykla-darželis, Vilniaus vaikų darželis „Lazdynėlis“.

2017 m. spalio 9 d. sutartis F5-177. Spalio – gruodžio mėn. organizuoti 3 seminarai:

„Ankstyvoji intervencija, taikant Denverio modelį“ (29 dalyviai); „Vaikų, turinčių elgesio ir emocijų bei autizmo spektro sutrikimų, elgesio valdymas“ (38 dalyviai); „Vaikų, turinčių autizmo spektro sutrikimų, sensorinė integracija“ (50 dalyvių). Renginių trukmė – po dvi dienas (viena diena – 8 kad. val.), iš viso 48 akad. val. Renginiai vyko Vilniaus specialiajame lopšelyje darželyje „Čiauškutis“. Iš viso dalyvavo 117 dalyvių iš visos Lietuvos. Seminarų žurnalai saugomi UPC.

2018 m. rugsėjo 18 d. sutartis F5-222: vykdyti informacinės kampanijos renginiai tėvams ir visuomenei, susiję su elgesio ir emocijų bei autizmo spektro sutrikimų turinčių vaikų integracijos priemonėmis. Informacinės kampanijos renginiai vyko VŠĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų filialo Vaiko raidos centre, Kauno P. Daunio ugdymo centre, Vilniuje, Lietuvos parodų ir kongresų centre Litexpo, viešbutyje Europa City (iš viso 180 dalyvių). Informacija apie numatomas vykdyti konsultacijas skelbta Ugdymo plėtotės centro tinklapyje <https://www.upc.smm.lt/naujienos/aspektras/gruodis.php>.

Apie įvykusias konsultacijas skelbta Ugdymo plėtotės centro tinklapyje <https://www.upc.smm.lt/naujienos/spec/seminarai-a-spektro-mokykloms.php>. Renginių dokumentacija saugoma UPC.

VŠĮ, „teikė paslaugas 2016–2018 m. Paslaugos buvo susijusios su analizių atlikimu ir jų pristatymu visuomenei, kvalifikacijos tobulinimo programos parengimu srityje, kurioje dirba mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai su elgesio ir emocijų sutrikimų turinčiais vaikais. Audito išvadose suabejota dėl tokių paslaugų poreikio pagrįstumo, jų faktinio pagrįstumo ir tiesioginės naudos gavėjams. Atsakymas į minėtas abejones jau buvo pateiktas aukščiau. Visi paslaugas pagrindžiantys dokumentai saugomi UPC. Pagal 2016 m. rugpjūčio 22 d. Nr. F5-93 sutartį atliktas tyrimas „Autizmo sutrikimų turinčių vaikų situacija ir įtraukties į švietimo sistemą galimybės“ – apklausti ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo pedagogai (12 savivaldybių 200 bendrojo ugdymo mokyklų ir 144 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, buvo apklausiami po du ikimokyklinio ir pradinio ugdymo pedagogus iš kiekvienos ugdymo įstaigos), autizmo spektro sutrikimų turinčių vaikų tėvai (autizmo spektro sutrikimų turinčių vaikų tėvų interesus atstovaujančių organizacijų narių apklausa; Vaiko raidos centro pacientų tėvų apklausa).

Pristatytas švietimo bendruomenei. Tyrimo nuoroda:

https://duomenys.ugdome.lt/saugykla/Metodine_medziaga/2017/Dalykai/Specialioji_pedagogika/Analize_201612.pdf

Informacija pateikta ir Ugdymo plėtotės centro tinklapyje:

<https://www.upc.smm.lt/naujienos/spec/pagalba.php>

Pagal 2017 m. spalio 6 d. sutartį Nr. BU4- 6, atliktas tyrimas „Mokinių, turinčių elgesio ir emocijų sutrikimų, integracijos į bendrąjį ugdymą situacija ir galimybės“, orientuotas į mokytojų dalykinių ir bendrųjų kompetencijų turinio ir tobulinimo poreikio aspektus. Tyrimas buvo pristatytas švietimo bendruomenei.

Tyrimas viešintas Ugdymo plėtotės centro svetainėje:

<https://www.upc.smm.lt/projektai/bendal/failai/Tyrimo-ataskaita-Mokiniu-turinciu-elgesio-ir-emociju-sutrikimu.pdf>

Atsižvelgus į tyrimo rezultatus bei tyrėjų rekomendacijas, buvo planuotos nacionaliniu mastu ir vykdytos 2018 m. veiklos, susijusios su elgesio ir emocijų bei autizmo spektro sutrikimų turinčių vaikų integracijos priemonėmis.

VŠĮ 2017 m. vykdė lietuvių kalbos integravimo į visus dalykus mokymų tautinių mažumų pradinį klasių mokytojams paslaugas. Audito išvadose išsakyta abejonė dėl paslaugų suteikimo per neįprastai trumpą laiką, galimai nepakankamo paslaugų turinio kokybės tinkamumo užtikrinimo. Tokia abejonė nėra pagrįsta, nes tiekėjas įvykdė paslaugas tinkamai: parengė 40 akad. val. kvalifikacijos tobulinimo programą, numatė 16 val. savarankiško darbo užduotis, parengė seminaro dalyviams medžiagą su praktiniais pavyzdžiais/užduotimis, pasirūpino metodinės medžiagos kopijomis, organizavo 2 sesijų, 40 akad. val. seminarus 5 grupėms, iš viso dalyvavo 123 mokytojai. Paslaugų teikimą pagrindžiantys dokumentai saugomi UPC (seminarų žurnalai, medžiaga, dalyvių sąrašai). 2018-05-17 pasirašyta sutartis Nr. BU4-13 dėl metodinio leidinio su vaizdo priemone – metodiniu filmu parengimo paslaugų. Audito išvadose išsakytos abejonės dėl paslaugų kainos pagrįstumo. Atkreipiame dėmesį, kad šis pirkimas vykdytas įgyvendinant ESF pro-

jektą, todėl visi planuojamų produktų verčių pagrindimai pateikti ESFA'ei teikiant paraišką, vertė buvo nustatoma, atlikus anksčiau UPC metodinių leidinių parengimo ir metodinių filmų sukūrimo pirkimų kainų analizę. Auditorių buvo pateikta pastaba, kad audito metu nebuvo pateikti dokumentai, pagrindžiantys tiekėjų atitiktį sąlygose keliamiems reikalavimams bei pačios sąlygos. Kadangi tai buvo skelbiamas pirkimas, visi minėti dokumentai yra CVP IS. VŠĮ yra ilgametę patirtį švietimo srityje turinti įstaiga su tinkamas kompetencijas turinčiais darbuotojais, be to, tai bene vienintelis švietimo centras Pietryčių Lietuvoje, dirbantis tautinių mažumų švietimo srityje. Dėl šios priežasties ir dėl nepriekaištingo paslaugų atlikimo ši įmonė dalyvauja pirkimuose, susijusiuose su švietimo paslaugomis.

UAB „...“ 2017 m. teikė stažuotės Lenkijoje programos parengimo ir įgyvendinimo paslaugas. Audito išvadose išsakyta abejonė dėl galimai nekokybiško programos parengimo dėl neįprastai trumpo laiko yra nepagrįsta, nes 1 mėnesio terminas programai parengti buvo numatytas techninėje specifikacijoje ir tiekėjas pats prisiėmė tokį išipareigojimą. Deja, nepasiteisino ir nuogąstavimai dėl paslaugų kokybės, kai paslaugų teikėjo veiklos sritis tik maža dalimi susijusi su švietimu. Tai, kad Viešųjų pirkimų įstatymas neriboja konkurencijos dalyvauti viešuosiuose pirkimuose įvairioms įmonėms, sudarė galimybę apklausti ir šią įmonę, kuri paslaugas atliko kokybiškai ir laiku. Visa informacija apie šią stažuotę buvo pateikta viešai, stažuotės dalyvių straipsnių nuorodos:

<http://www.ve.lt/naujienos/visuomene/svietimas/lenkijos-patirtis-ugdant--autizmo-spektro-sutrikimu-turincius-vaikus-1589921/>

<http://www.svietimonaujienos.lt/stazuote-lenkijoje-elgesio-ir-emociju-bei-autizmo-spektro-sutrikimu-turinciu-vaiku-ugdymas-lenkijos-patirtis/>

<https://www.upc.smm.lt/naujienos/upc/atsakymai.php>

2018-06-05, laimėjus atvirą konkursą, pasirašyta sutartis dėl mini mokymų programų adaptavimo ir mokymų vykdymo paslaugų. Audito išvadose išsakyta abejonė dėl paslaugų suteikimo kokybės. Informuojame, kad suplanuota 20 mokymų, vieni jau įvykdyti. Kadangi buvo atrinkta 60 mokyklų ir kiekvienoje mokykloje vyks trijų temų mokymai po tris dienas, tai tiekėjai derinasi prie mokyklų užimtumo (sutartis galioja iki 2020-01-02). Šį mėnesį mokymai taip pat vyks. Kadangi mokymų grafiką tiekėjas turi pateikti prieš einamąjį mėnesį, tai mokymai bus įvykdyti iki numatyto sutartyje paslaugų suteikimo laiko. Abejoti tiekėjo kompetencija nėra pagrindo dar ir dėl to, jog tiekėjai įrodė savo ekspertų atitikimą kvalifikaciniais reikalavimams.

Plačiau apie mini mokymus: <https://www.upc.smm.lt/projektai/bendal/mokymai.php>

UAB „...“ teikė pažintinių vizitų į užsienio valstybes organizavimo paslaugas. Audito išvadose daroma prielaida dėl konkretaus tiekėjo išankstinio pasirinkimo nėra pagrįsta, nes įvykus pirmajam vizitui labai kokybiškai ir pagal rinkos kainas pakankamai ekonomiškai, buvo nuspręsta kreiptis į tą patį tiekėją, o vizito į Sankt Peterburgą paslaugų pirkimo atveju buvo apklausti trys tiekėjai. Audito išvadose nurodyta, kad iš pateiktos informacijos nebuvo aišku, kiek faktiškai dalyvių vyko į vizitus. Pateikiame detalią informaciją:

2018 m. spalio 1–5 d. pažintinis-mokomasis vizitas „Gimtosios kalbos mokymas(is) ugdymo turinio kaitos kontekste“ į Varšuvą (Lenkiją), 5 dienų trukmės, vyko 15 dalyvių – lietuvių kalbos, tautinių mažumų gimtųjų kalbų mokytojai, aukštųjų mokyklų dėstytojai ir tautinių mažumų švietimo politiką formuojančių įstaigų atstovai (Pažyma 2018-11-30 Nr.V7-602 (1.17)).

Izraelio The Israeli Society for autistic children (ALUT) asociacijos kvietimu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija ir Ugdymo plėtotės centras, vykdydamas elgesio ir emocijų bei autizmo spektro sutrikimų turinčių vaikų integracijos priemones, 2018 m. spalio 9–13 d. organizavo pažintinį vizitą Izraelyje.

Vizito tikslas – susipažinti su Izraelio mokinių, turinčių elgesio / emocijų bei autizmo spektro sutrikimų (ASS), integracijos į bendrąjį ugdymą sistema, pagalbos teikimo modeliu, taikomosios elgesio analizės metodika ir jos taikymo galimybėmis, naudojamomis metodinėmis priemonėmis.

Vizito metu buvo lankomasi autizmo spektro sutrikimų turintiems vaikams skirtose įvairių lygmenų švietimo institucijose, ALUT asociacijoje ir jos regioniniuose padaliniuose, ikimokyklinio ugdymo įstaigose, mokyklose, kuriose įrengtos komunikacinės klasės, dienos centruose, buvosusipažįstama su pedagogų, dirbančių su specialiujų poreikių vaikais, kvalifikacijos tobulinimo programomis, analizuojamas pagalbos ASS vaikams finansinis ir organizacinis modelis. UAB „
teikė vizito organizavimo ir įgyvendinimo paslaugas, vizite vyko 7 dalyviai (kvietimo raštas 2018-10-01 Nr. V7-459 (21.17))

2018 m. lapkričio 12–16 d. pažintinis-mokomasis vizitas „Gimtosios kalbos mokymas(is) ugdymo turinio kaitos kontekste“ į Taliną (Estiją), 5 dienų trukmės, vyko 16 dalyvių – lietuvių kalbos, tautinių mažumų gimtųjų kalbų mokytojai, aukštųjų mokyklų dėstytojai ir tautinių mažumų švietimo politiką formuojančių įstaigų atstovai (Pažyma 2018-11-30 Nr. V7-603 (1.17)).

2018 m. lapkričio 20–24 dienomis suteiktos vizito į Sankt Peterburgą organizavimo paslaugos, programos parengimas nebuvo įtrauktas į paslaugų sutartį, vyko 15 dalyvių – etninės kultūros ir lietuvių kalbos mokytojai, aukštųjų mokyklų dėstytojai, švietimo politiką formuojančių įstaigų atstovai (pažyma 2018-11-30 Nr. V7-601 (1.17)).

Plačiau apie vizitą „Lietuvos kultūros palikimas Sankt Peterburge“ <https://www.upc.smm.lt/nauji-jienos/lituanistai/palikimas-sankt-peterburge.php>

Pažymoje (34 psl.) minima viešųjų pirkimų situacija dėl palankių sąlygų sudarymo tam tikriems tiekėjams 2016–2017 m. Negalime to komentuoti, kadangi neturime įrodymų, o dabar nustatyti naujų faktų nėra galimybės. Tačiau sustiprinus UPC teisininkų komandą, rengiant naujus viešųjų pirkimų reglamentus, stiprinant privačių interesų kontrolę, manome, kad ateityje tokių situacijų išvengsime.

Pažymoje (42 psl.) minima, jog UPC suteikė paslaugų 2016–2018 m. už daugiau nei 50 000 Eur. Atkreipiame dėmesį, jog tai buvo ne paslaugų suteikimas, o sąskaitos už komunalinius mokesčius (esant poreikiui, galime pateikti dokumentus), nes abi įstaigos įsikūrusios viename pastate, o pastatas priklauso UPC, dalis jo perduota patikėjimo teise NEC, tad yra tik vienas šilumos apskaitos mazgas ir t.t. (sudaryta panaudos sutartis Nr. F5-67(9.28)/F3-22, 2012 09 03).

Pažymoje (45 psl.) minima, jog vėluojama įgyvendinti buvusių auditų rekomendacijas, tačiau atkreipiame dėmesį, jog paskutinio UPC audito išvados yra įgyvendintos didžiaja apimtimi, likusi tik dalis, susijusi su viešųjų pirkimų rizikos valdymu, kuri rengiama ir derinama su Specialiųjų tyrimų tarnyba. Kai bus gautos atitinkamos išvados gegužės mėnesį, visi sprendimai bus nedelsiant priimti. Tame pačiame puslapyje minimi buvę sutarčių trūkumai jau pašalinti, sutartys numato sutarčių vykdymo kontrolės priemones (delspinigius, baudas ir pan.).

Man pradėjus vadovauti UPC paaiškėjo, jog esame VŠĮ dalininkais, todėl buvo informuotas auditas ir LR ŠMSM (pažymos 46 psl.). Suderinus su minėtomis institucijomis buvo imtasi priemonių atsisakyti dalininko vaidmens minėtoje VŠĮ. Šiuo metu sprendimus teisiniu keliu priima LR Vyriausybė.

Taip pat audito pažymoje atkreipiamas dėmesys (47 psl.), jog nei ministerijoje, nei pavaldžioje įstaigoje nėra tvarkos, reglamentuojančios paramos gavimą ir naudojimą. Tenka konstatuoti, kad tokia tvarka tikrai reikalinga ir įneštų skaidrumo švietimo sistemoje. UPC yra gavęs paramos iš įvairių ūkio subjektų už kiek daugiau nei 40 000 Eur. Pastaruoju metu buvo susidariusi netgi konfliktinė situacija, kai teko kreiptis į teisėsaugą dėl neaiškiomis aplinkybėmis gaunamos paramos iš ūkio subjektų, kurie paremia UPC tam tikromis sumomis net nepasirašę paramos sutarties, o patikrinus paaiškėjo, jog dalis jų dalyvauja vykstančiuose viešuosiuose pirkimuose, organizuotuose UPC.

Dėl kvalifikacijos stokos ir nepakankamo darbuotojų skaičiaus UPC 2016–2018 m. buvo susidariusi itin kritiška situacija dėl privačių interesų deklaravimo ir kontrolės. 2018 m. rudenį kilus skandalui, UPC ėmėsi koreguoti susidariusią padėtį, pagal VTEK pavedimą atliko 34 darbo pareigų

pažeidimų tyrimus, kurių metu buvo nustatyti ne tik teisės aktų pažeidimai, bet ir sisteminės klaidos bei kontrolės netobulumai. Atlikus tyrimus buvo skirtos penkios nuobaudos esamiems ar buvusiems darbuotojams, imtasi priemonių ištaisyti trūkumus kontrolės mechanizme, darbuotojai labiau informuoti apie privačių interesų deklaravimo ypatumus, papildžius pajėgumus žmogiškaisiais ištekliais, skiriami atitikties pareigūnai.

Tačiau išryškėjo ir centralizuotos kontrolės būtinumas ministerijos lygiu, pvz., viena UPC darbuotoja, vadovavusi ES struktūrinių fondų projektui, savo veiksmais sukėlė tiesioginį interesų konfliktą, o paaiškėjus šiam faktui paliko pareigas ir įsidarbino kitoje pavaldžioje įstaigoje – vėlgi projektų vadove bei dirba papildomai universitete. Vadovaujantis Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje bei Vyriausios tarnybinės etikos komisijos įstatymo nuostatomis (tyrimas buvo atliktas pagal VTEK pavedimą), tyrimo išvados buvo išsiųstos universitetui ir kitos pavaldžios įstaigos vadovui. Universitetas buvusią projekto vadovę nubaudė drausmine nuobauda dėl privačių interesų supainiojimo, o pavaldžios įstaigos vadovas, net nesvarstęs išvadų (nors tai turėjo padaryti pagal įstatymo reikalavimus) grąžino „pagrąsęs“ teisminėmis priemonėmis už neteisėtą jo darbuotojos ir buvusios UPC darbuotojos asmens duomenų ir darbinių santykių atskleidimą. Minėti atsakymai buvo perduoti VTEK ir STT pagal šios tarnybos prašymą.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus faktus, kaip laikinasis UPC vadovas konstatuoju, kad UPC 2016–2018 m. buvo silpna viešųjų pirkimų ir privačių interesų kontrolė, trūko tiek resursų, tiek teisinės bazės kontrolei vykdyti. LR Susisiekimo ministerijos Audito pastebėjimus ir išvadas priimu ir, kiek tai yra mano valioje, padėti taisome, geriname darbą bei kontrolę šioje srityje.

Kad pasiektume geresnių rezultatų ir užtikrintume skaidrų UPC darbą bei galėtume laikytis visų teisės normų keliamų reikalavimų viešuosiuose pirkimuose ir kontroliuoti įstaigos darbuotojų privačių interesų derinimą su užimamomis pareigomis, prašytume Švietimo, mokslo ir sporto ministro:

- parengti gaires ar tvarkos aprašus dėl darbuotojų darbo laiko kontrolės ir švietimo sistemos biudžetinių įstaigų darbuotojų, dirbančių kitą darbą, kontrolės;
- parengti gaires ar tvarkos aprašus dėl paramos ir labdaros gavimo, skyrimo ir naudojimo;
- kad būtų išvengta neefektyvaus ar dubliuojančio lėšų naudojimo, koordinacijos stygiaus naudojant ES struktūrinių fondų lėšas, sudaryti ministerijoje ES projektų priežiūros komitetą ir rengti pastovius susitikimus su projektų valdytojais ir vykdytojais;
- skirti daugiau lėšų ir dėmesio viešųjų pirkimų specialistų pritraukimui į pareigas bei apmokymams;
- apsvarstyti galimybes centralizuotai įsigyti viešųjų pirkimų organizavimui skirtą programinę įrangą;
- apsvarstyti galimybę LR ŠMSM įsteigti antikorupcijos klausimų patarėjo/imuniteto pareigūno pareigybę.

Pagarbiai

Teisės, personalo ir viešųjų pirkimų
skyriaus vedėjas,
laikinais atliekantis direktoriaus funkcijas

Rimas Stankevičius

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Ugdymo plėtotės centras 302430498, M. Katkaus g. 44, 09217 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	PAAIŠKINIMAS DĖL AUDITO IŠVADŲ
Dokumento registracijos data ir numeris	2019-04-12 Nr. V7-134 (1.15 E)
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Rimas Stankevičius, Teisės, personalo ir viešųjų pirkimų skyriaus vedėjas, laikinai atliekantis direktoriaus funkcijas
Sertifikatas išduotas	RIMAS, STANKEVIČIUS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2019-04-11 22:33:03 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2019-04-11 22:39:49 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2018-09-26 10:34:37 – 2023-09-25 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Ugdymo plėtotės centras, i.k.302430498 LT", sertifikatas galioja nuo 2019-03-18 09:51:34 iki 2022-03-17 09:51:34
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.4.46
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2019-04-12 06:51:05)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2019-04-12 06:51:05 Dokumentų valdymo sistema Avilys